

بررسی رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه ها با تاکید بر تمرکز مالکیت شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

دکتر فاطمه صراف

استادیار گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).
aznyobe@yahoo.com

مهرا ن نصرت زاده

دانشجوی دکتری حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
mehran.nosratzadeh1400@gmail.com

چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه ها با تاکید بر تمرکز مالکیت شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. این تحقیق با استفاده از اطلاعات تاریخی به صورت پس رویدادی یعنی با استفاده از اطلاعات گذشته است. داده های واقعی شرکت ها به صورت پانل داده و سال شرکت مورد بررسی قرار گرفته است. این کار با بهره گیری از الگوی رگرسیون چندگانه انجام می گردد. همچنین تحقیق حاضر از لحاظ هدف جزوه تحقیقات کاربردی است. از لحاظ ماهیت جزوه تحقیقات مروری است. از بعد ماهیت داده های تحقیق جزوه تحقیقات کمی است. به جهت بعد شناخت جزوه تحقیقات به روش نیمه تجربی بوده است. جامعه آماری تحقیق حاضر شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد که پس از حذف محدودیت ها ۱۶۹ شرکت به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. سال های مورد بررسی بین سال های ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۹ می باشد. همچنین از روش تحلیل رگرسیون (داده های تابلویی) برای آزمون فرضیات استفاده شده است. چسبندگی هزینه ها در واقع روند عدم تقارن اطلاعاتی را بیان می کند با این حساب که اگر تعادل بین هزینه ها و فروش در بازارهای مالی حفظ نشود در این باره شرکت ها هزینه های زیادی را متحمل خواهند شد زیرا سهامداران و سرمایه گذاران در صورت وجود عدم تقارن اطلاعاتی در بازارهای سرمایه ای را حس خواهند کرد و ناهنجاری سرمایه ای را به وجود خواهند آورد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول حاکی از این است که بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه رابطه معنی دار و معکوسی وجود دارد. همچنین یافته های آزمون دوم نشانگر این است که تمرکز مالکیت رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه ها را تعدیل می نماید.

واژگان کلیدی: شفافیت اطلاعات حسابداری، چسبندگی هزینه ها، تمرکز مالکیت.

مقدمه

حس رقابتی و برتری در بین شرکت ها و تداوم فعالیت یکی از مسائل مهمی است که در حوزه حسابداری بهای تمام شده به آن توجه ویژه ای شده است. حسابداری مدیریت نسبت به روش های که باعث افزایش یا کاهش سطح نسبی هزینه ها با رویکرد رقابت در بازار محصولات انجام میگیرد مطرح شده است. در واقع گرایش به تجزیه و تحلیل هزینه ها از نظر مدیران از این حیث با اهمیت است که در بازخور سطح فعالیت شرکت ها نقش بسته است به عبارتی دیگر، با افزایش هزینه ها میزان سطح فعالیت واحدهای اقتصادی افزایش و برعکس نیز تصور می شود (نمازی و دوانی پور، ۱۳۸۹).

چسبندگی هزینه ناشی از یک رویکرد مخاطره‌آمیز است. مدیری که با کاهش فروش مواجه شده است باید انتخاب کند که آیا منابع را کاهش دهد یا منابع بلااستفاده را حفظ کند. اگر مدیر انتظار داشته باشد که فروش به سرعت به حالت عادی برمی‌گردد، او تصمیم می‌گیرد هزینه ناشی از نگهداری منابع بلااستفاده را تحمل کند. از آنجاکه فروش آتی نامشخص است مدیر به طور ضمنی یک رویکرد مخاطره‌آمیز را در پیش می‌گیرد. تمامی فرایض مطرح شده و سیاست‌های استراتژیکی شرکت جهت کنترل و مدیریت هزینه‌ها بر مبنای کارکرد آنان تعریف می‌شود (نمازی و همکاران، ۱۳۹۱).

از سویی دیگر، شفافیت اطلاعات مالی و اسناد و مدارک مثبت حسابداری زمانی از قابلیت اتکایی و مربوط بودن برخوردار خواهد بود که دسترسی وسیعی از سوی استفاده‌کنندگان را داشته باشد و این اطلاعات باید معرف نوع وضعیت مالی، فرصت‌های سودآوری و نوع تمرکز سهام شرکت را نمایانگر شود. شفافیت موجود در اطلاعات این اعتماد و قوت قلب را به سهامداران خرد می‌دهد که اسناد مالی در دسترس آنان از قابلیت اتکای نسبی نیز برخوردار است و می‌توانند نسبت به پیش‌بینی و برآورد ارزش شرکت اقدام نمایند و تمرکز مالکیت (سهامداران عمده) در پی تضعیف جایگاه آنان در کسب بازده و منافع شرکت نیستند (بادآور نهندی و همکاران، ۱۳۹۲).

شفافیت اطلاعات حسابداری این امکان را می‌دهد که نسبت به ارزیابی عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی یاری رساند. این ارزیابی‌ها و معیارهای برآورد وضعیت مالی طبق مفاهیم مالی گزارشگری مالی و حسابداری باید براساس اعداد پولی هر کشور و یا به صورت کمی نیز بیان گردد. از طرفی دیگر، اگر اطلاعات استخراج شده واحدهای تجاری ناکارا باشد یعنی از قابلیت اتکای چندانی برخوردار نباشد در این صورت هزینه نمایندگی شرکت بالاتر خواهد بود زیرا اطلاعات مابین سرمایه‌گذاران و مدیران دارای اختلاف اطلاعاتی خواهد بود و شرکت وظیفه دارد این شکاف را برطرف سازد. این نکته حائز اهمیت است که شفافیت اطلاعات مالی انگیزه مدیران را در کتمان زیان‌های وارده به حداقل می‌رساند (واعظ و درسه، ۱۳۹۷).

در جهان امروز شرکت‌ها با توجه به سیاست‌ها و خط‌مشی‌هایی که در جهت ارتقا سطح کمی و کیفی فعالیت‌های خود اتخاذ می‌کنند بسیار حائز اهمیت است، زیرا همین عوامل‌ها باعث می‌شود که یک واحد تجاری در مقایسه با واحدهای تجاری دیگر نیز، برتری داشته باشد. یکی از مهم‌ترین عواملی که مؤسسات تجاری می‌توانند با تکیه بر آن دارای رشد چشم‌گیری شوند، تمرکز مالکیت می‌باشد. در واقع تمرکز مالکیت سکوی پرتابی است که می‌تواند در جهت بهینه‌سازی نوع تأمین مالی و ساختار سرمایه واحد مذکور در آینده تحت تأثیر نیز قرار دهد. حقیقت این است که نوع تمرکز مالکیت شرکت‌ها این مطلب را می‌رساند که چه اشخاصی (حقیقی یا حقوقی) در نوع تصمیمات مالی و سیاست‌های استراتژیکی تسلط دارند و نسبت به اتخاذ اهداف از پیش تعیین شده نیز حکمرانی می‌کنند (رضایی و همکاران، ۱۳۹۷).

ساختارهای تشکیل‌دهنده مؤسسات تجاری به عنوان مهم‌ترین شاخص‌های مؤثر بر ارزشیابی شرکت‌ها در جهت رشد و توسعه در بازارهای مالی نیز مطرح می‌گردد. ارتقا سطح بازدهی حقوق صاحبان سهام و سرمایه‌گذاران و سایر اشخاصی که به نوعی از سودآوری شرکت‌ها نفع می‌برند مستلزم تأمین مالی بهینه و اجرای صحیح پروژه‌های سودآور خواهد بود. تمرکز مالکیت در حالت کلی براساس دو مفهوم تجزیه و تحلیل می‌شود، اولین اینکه نوع ترکیب یا ادغام مالکیت با سایر اشخاص در جهت تأمین منابع مالی مورد نیاز و از طرفی دیگر نوع ساختار حاکمیتی شرکت (متمرکز کردن سهام شرکت) که براساس نوع سرمایه‌گذاری ایجاد می‌شود استوار است. با توجه به بیانات مطروحه فوق، این مطلب استنباط می‌شود که گروه‌های تشکیل‌دهنده سهام شرکت‌ها (مالکان) به صورت یکسو یا همسو در جهت اثرگذاری بر عملکرد شرکت‌ها عمل نمی‌کنند (رضایی و همکاران، ۱۳۹۷).

با توجه به هدف تحقیق حاضر که بررسی رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه ها با تاکید بر تمرکز مالکیت شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد در ادامه به بیان مبانی نظری و پیشینه تحقیقات پرداخته خواهد شد.

ادبیات و پیشینه پژوهش

در ادبیات موضوعی حسابداری، چسبندگی هزینه به عنوان عدم تقارن در رفتار هزینه نسبت به تغییر سطح فعالیت تعریف شده است. به بیان ساده تر، چسبندگی هزینه به این واقعیت اشاره دارد که کاهش هزینه در زمان کاهش سطح فعالیت کمتر از افزایش هزینه در زمان افزایش سطح فعالیت است. امروزه با توجه به پیشرفت امکانات و حساسیت بالایی که واحدهای تجاری اطلاعات دارند و افراد و اشخاص بیرون از واحدهای تجاری به این اطلاعات نیاز دارند بنابراین شناخت اطلاعات یکی از بهترین و بااهمیت ترین مراحل رشد و پیشرفت یک واحد می تواند تعیین نمود. دستورالعمل شفافیت اطلاعات برگرفته از صندوق بین المللی پول که باید تمامی اطلاعات براساس مقیاس دقیق و همراه آسیب پذیری های مالی قید شوند. تمامی برنامه ریزی های شفافیت اطلاعات مالی براساس نوع فرهنگ های سیاسی و اقتصادی هر کشور اجرا می شود و باید کمک به بهسازی و پشتیبانی از منابع های موجود اقدام گیرد و همچنین هر مقرر از اطلاعات از شفافیت بالاتری برخوردار باشد واحدهای تجاری می توانند به صورت بهینه تر و برنامه ریزی شده منابع را مصرف نمایند و میزان هزینه های جاری را به حداقل برسانند (رهنمای رودپشتی و همکاران، ۱۳۹۴).

حسابداری به عنوان دانشی است که براساس اصول پذیرفته شده و منطقی، رویدادها را شناسایی کرده و براساس ابزار موجود آن ها را اندازه گیری می کند. تبدیل کردن اقلام از حالت کیفی به کمی نیز در عرصه حسابداری به عنوان یکی از مهم ترین چالشی بود که توانست نقش خود را در جامعه و اقتصاد تحکیم بخشد. بر این اساس اطلاعات حاصل از خروجی رویه های حسابداری بسیار حائز اهمیت است زیرا محتوای اطلاعات مالی برای اشخاص بیرون سازمانی بسیار مهم است. شفافیت اطلاعات از دیرباز مورد توجه اشخاصی که از واحدهای تجاری نفع برده اند مورد توجه بوده است زیرا همین اطلاعات مالی هستند که می توانند یک سرمایه گذار را از نوع وضعیت مالی و سودآوری یک شرکت خبر دهد و نسبت به سرمایه گذاری در موسسه تجاری اقدام نماید. وجود اطلاعات دارای اتکای مالی و مربوط بودن در مقایسه کردن اطلاعات و سوابق این را نشان می دهد که مدیران همسو با سهامداران عمل می نمایند. وجود اطلاعات دارای بار محتوایی در بازارهای مالی و سرمایه ای کارا بودن آن را نشان می دهد و بدین معنی است که بازار کارآمد است و اطلاعات در دسترس افراد به صورت منطقی نیز توزیع شده است. سود یا زیان گزارش شده از سوی سرپرستان و مدیران رده بالای مالی شرکت ها اگر از شفافیت نسبی برخوردار باشد می تواند تأثیر با اهمیتی در نقل و انتقالات سهام باشد. و معاملات در بالاترین کیفیت خود انجام خواهد پذیرفت (حاجیها و اورادی، ۱۳۹۷).

پیشینه تحقیقات داخلی

موسی نژاد و همکاران (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان تأثیر چسبندگی هزینه بر تصمیمات سرمایه گذاری در دارایی های ثابت با نقش تعدیل گری تمرکز مالکیت پرداختند. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه شرکت های عضو بورس اوراق بهادار تهران است که با اعمال محدودیت هایی ۱۲۳ شرکت انتخاب گردید. داده های شرکت های مذکور در طی سال های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷ مورد بررسی قرار گرفت. برای گردآوری داده ها از نرم افزارهای تدبیرپرداز و ره آورد نوین، صورت های مالی سالانه شرکت ها، گزارش هیئت مدیره به مجمع عمومی صاحبان سهام و وب سایت سازمان بورس اوراق بهادار، استفاده گردید. نتایج نشان داد که متغیر چسبندگی هزینه با توجه به نقش تعدیلگری تمرکز مالکیت معادل ۴۱/۲۸ درصد از تغییرات

متغیر تصمیمات سرمایه گذاری در دارایی‌های ثابت را توضیح می‌دهند. نتایج حاکی از آن است که متغیر تمرکز مالکیت بر رابطه بین چسبندگی هزینه و تصمیمات سرمایه گذاری در دارایی‌های ثابت در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران نقش تعدیلگری دارد.

ساجدی و بخشی (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان تحلیل چسبندگی هزینه‌ها در مراحل مختلف چرخه عمر شرکت پرداختند. برای بررسی این موضوع از اطلاعات مربوط به ۱۰۵ شرکت برای سال‌های مالی ۱۳۹۱-۱۳۹۶ استفاده شده است. این تحقیق از نوع کاربردی و توصیفی پس‌رویدادی است و برای آزمون فرضیه‌های پژوهشی از رگرسیون چند متغیره داده‌های ترکیبی استفاده شده است. نتایج مربوط به برازش رگرسیونی مدل‌های تحقیق نشان می‌دهد که در مرحله رشد و بلوغ شرکت کاهنده سود بیشتر از مرحله افول شرکت می‌باشد، در ضمن در مرحله افول کاهنده سود وجود ندارد، همچنین نتایج نشان می‌دهد که خوش‌بینی مدیران از درآمد فروش آینده باعث کاهش کاهندگی سود عملیاتی می‌شود.

خونبازی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر خصوصی‌سازی بر رفتار هزینه و چسبندگی هزینه (مطالعه موردی در شرکت مخابرات استان کهگیلویه و بویراحمد) پرداختند. جامعه آماری در این تحقیق، اطلاعات مالی و کل پرسنل شرکت مخابرات استان کهگیلویه و بویراحمد می‌باشد. نمونه انتخاب تحقیق، شامل اطلاعات ترازنامه و صورت سود و زیان برای دوره‌های زمان قبل از واگذاری (سنوات ۱۳۸۵ لغایت ۱۳۸۸) و پس از واگذاری (سنوات ۱۳۸۹ لغایت ۱۳۹۴) می‌باشد. ابزار گردآوری داده‌ها، اطلاعات منسجم و منظم سیستم رایانه‌ای شرکت مخابرات استان کهگیلویه و بویراحمد و سایت کدال تعیین گردیده شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری رگرسیون استاندارد، آزمون T استیوونت از آزمون رتبه‌بندی علامت‌دار ویلکاکسون و منویتنی، آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که خصوصی‌سازی بر سودآوری، ارزش شرکت، رضایت سهامداران و کاهش هزینه‌های شرکت تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین با بررسی تحقیقات مشابه نتایج این تحقیق با برخی از تحقیقات همخوانی داشته و با برخی دیگر نه.

بیگ پناه و صفرزاده (۱۳۹۶) در تحقیقی به بررسی تأثیر چسبندگی هزینه بر برآورد محافظه‌کاری شرطی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. این پژوهش با استفاده از تکنیک داده‌های تلفیقی به بررسی نقش چسبندگی هزینه در برآورد محافظه‌کاری شرطی در شرکت‌های ایرانی می‌پردازد. بدین منظور نمونه‌ای متشکل از ۹۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به روش هدفمند انتخاب شده است. با استفاده از داده‌های متعلق به دوره زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۱، محققین دریافتند که مدل‌های استاندارد برای برآورد محافظه‌کاری، متوسط میزان محافظه‌کاری را بیشتر از واقع برآورد می‌کنند. به بیان دیگر، در این مدل‌ها، چسبندگی هزینه به‌عنوان یکی از عوامل تعیین‌کننده محافظه‌کاری شرطی مدنظر قرار نمی‌گیرد و این موضوع سبب سوگیری قابل ملاحظه در برآورد محافظه‌کاری می‌رود. مهم‌تر اینکه، مدل‌های استاندارد برای برآورد محافظه‌کاری، تغییر در چسبندگی هزینه را به حساب محافظه‌کاری منظور می‌کنند. شواهد بیانگر آن است که توجه به چسبندگی هزینه، نقش مهمی در درک صحیح از مفهوم محافظه‌کاری دارد.

پیشینه تحقیقات خارجی

پی پن^۱ (۲۰۱۹) در تحقیقی به بررسی رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها را با تأکید بر تمرکز مالکیت در کشور چین مورد بررسی قرار داد. در این تحقیق از اطلاعات ۱۷۷۹ سال- شرکت برای بازه زمانی بین ۲۰۰۹

¹ Pei Pan

الی ۲۰۱۶ نیز استفاده شده است. جهت آزمون فرضیات تحقیق از مدل رگرسیونی چند متغیره نیز استفاده شده است. همچنین از داده‌های پانلی به صورت ثابت جهت تحلیل داده‌ها نیز استفاده شده است. نتایج بیانگر این است که شفافیت اطلاعات حسابداری رابطه معنادار معکوسی با چسبندگی هزینه‌ها دارد به عبارتی دیگر هرچه شفافیت اطلاعات بیشتر باشد چسبندگی هزینه‌ها کاهش پیدا می‌کند و برعکس. و همچنین براساس آزمون متغیر تعدیلی، تمرکز مالکیت باعث تضعیف رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها می‌شود.

محفود حسین^۱ (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر ساختار مالکیت بر شفافیت اطلاعات حسابداری پرداخت. وی از اطلاعات و داده‌های مالی ۸۹ شرکت برای بازه زمانی بین ۲۰۰۹ الی ۲۰۱۵ در کشور عربستان مورد بررسی قرار داد. جهت آزمون فرضیات تحقیق از روش حداقل مربعات و دوربین واتسون نیز استفاده کرده است. نتایج بیانگر این است که ساختار مالکیت شرکت‌ها بخش اعظمی از سیاست‌های شرکت‌ها را تحت شعاع خود قرار می‌دهد به همین خاطر تأثیر مثبت و معناداری بین ساختار مالکیت و شفافیت اطلاعات حسابداری نیز وجود دارد.

عواد ال سید^۲ (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی رابطه بین رشد اقتصادی و چسبندگی هزینه در شرکت‌های مصری پرداخت. در این مطالعه با استفاده از مدل‌های رگرسیون چندگانه به منظور بررسی رفتار چسبندگی‌ای هزینه از سه هزینه: فروش، عمومی و اداری (SG & A)، هزینه کالاهای فروخته شده (COGS) و هزینه‌های عملیاتی (OCS) برای دوره ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۱ مورد بررسی و نمونه شامل ۲۴۶۱ سال شرکت مورد آزمون و بررسی قرار گرفته شد. نتایج نشان داد که هزینه عمومی و اداری و فروش در رشد اقتصادی دارای رفتار چسبندگی نمی‌باشد ولی هزینه کالای فروش رفته و هزینه عملیاتی با رشد اقتصادی رابطه معناداری دارد.

کاما و ویس (۲۰۱۵) در پژوهش با عنوان، آیا اهداف سود و انگیزه‌های مدیریتی، چسبندگی هزینه‌ها رو تحت تأثیر قرار می‌دهد، پرداختند. آنان برای این منظور نمونه مشتمل بر ۳۴۷۲ سال شرکت در کشور سوئد را در طی دوره زمانی سال‌های ۱۹۹۳ تا ۲۰۱۱ مورد بررسی قرار دادند. و به این نتیجه رسیدند زمانی که مدیران انگیزه‌هایی برای هزینه‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد اجتناب از زیان، کاهش سود و یا برآورده ساختن پیشینی‌های سود تحلیلگران مالی دارند، تعدیلات رو پایین منابع مجازی را برای کاهش فروش در پیش می‌گیرند.

ژانگ و توماس^۳ (۲۰۱۵) در تحقیقی با عنوان با عنوان بررسی چسبندگی هزینه‌ها، هزینه نمایندگی و رقابت در بازار محصول پرداختند. نمونه آماری این تحقیق شامل ۹۷۷۵ شرکت-سال در بازه زمانی بین ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۴ بوده است. نتایج تحقیق حاکی از این است که چسبندگی هزینه بر هزینه نمایندگی تأثیر مثبتی دارد و از سویی دیگر این تأثیر بر رقابت در بازار محسوب سوق پیدا می‌کند. به عبارتی دیگر چسبندگی هزینه‌ها بر هزینه نمایندگی و رقابت در بازار محصول تأثیر معناداری دارد.

فرضیه‌های تحقیق

فرضیه‌های تحقیق حاضر به شرح زیر مطرح می‌گردد:

(۱) بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

(۲) تمرکز مالکیت رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها را تعدیل می‌نماید.

¹ Mahfoudh Hussein Mgamal

² Awad Elsayed

³ Y. Zhang and Thomas Keusch

روش تحقیق

تحقیق حاضر از لحاظ هدف جزوه تحقیقات کاربردی است. از لحاظ ماهیت جزوه تحقیقات مروری است. از بعد ماهیت داده‌های تحقیق جزوه تحقیقات کمی است. به جهت بعد شناخت جزوه تحقیقات به روش نیمه تجربی بوده است. چرا که هنگامی که انتخاب شرکت به صورت تصادفی ممکن نباشند و یا نتوان متغیرهای مستقل را کاملاً دستکاری و یا در آن مداخله کرد، از این روش استفاده می‌شود. از نظر روش توصیفی از نوع تحقیق همبستگی بوده که از رگرسیون چند متغیره استفاده گردیده شده است. همچنین جزوه تحقیقات پس رویدادی می‌باشد. از لحاظ نوع استدلال جزوه تحقیقات قیاسی - استقرایی می‌باشد. از لحاظ بعد زمان جزوه تحقیقات گذشته‌نگر می‌باشد. از لحاظ طول مدت زمان تحقیق جزوه روش ترکیبی می‌باشد. و از لحاظ روش جمع‌آوری اطلاعات از نوع تحقیقات کتابخانه‌ای و میدانی (اسناد کاوی) و همچنین از بعد روش تحلیل داده‌ها از نوع تحقیقات تحلیل محتوا مبتنی بر روش‌های آماری می‌باشد.

مدل تحلیلی تحقیق

جهت آزمون فرضیه‌های پژوهش از مدل رگرسیون زیر استفاده می‌شود:
فرضیه اول

$$\text{Log}(SG\&A_{i,t}/SG\&A_{i,t-1}) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + \beta_2 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + \beta_3 \text{TRANS}_{i,t} + \beta_4 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{Size}_{it} + \beta_5 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{Lev}_{it} + \varepsilon_{i,t}$$

فرضیه دوم

$$\text{Log}(SG\&A_{i,t}/SG\&A_{i,t-1}) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + \beta_2 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + \beta_3 \text{TRANS}_{i,t} + \beta_4 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{HHI}_{it} + \beta_5 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{Size}_{it} + \beta_6 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{Lev}_{it} + \varepsilon_{i,t}$$

براساس معادله رگرسیونی فوق:

$SGA_{i,t}$: هزینه‌های اداری، عمومی و فروش شرکت در سال.

$Sale_{it}$: جمع فروش‌های شرکت.

$Dec_Dummy_{i,t}$: متغیر مجازی برای نشان دادن سال شرکت‌هایی که دارای کاهش در فروش بوده‌اند. این متغیر در صورتی که فروش سال جاری از سال گذشته کمتر باشد، عدد ۱ و در غیر این صورت، عدد صفر را به خود اختصاص می‌دهد.

$TRANS_{i,t}$: شفافیت اطلاعات حسابداری.

HHI : تمرکز مالکیت.

LEV : اهرم مالی.

$SIZE$: اندازه شرکت.

α : مقدار ثابت.

$\beta_0, \beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5, \beta_6$: ضرایب متغیرها.

ε : جزئی خطای مدل رگرسیونی

متغیرهای تحقیق

متغیر وابسته

متغیر وابسته در این تحقیق چسبندگی هزینه می‌باشد که برای چسبندگی هزینه از مدل ارائه شده توسط اندرسون، بانکر و جانکرمن^۱ (۲۰۰۳) استفاده شده است که در این تحقیق نیز همچون تحقیقات؛ پی پن^۲ (۲۰۱۹)، نمازی و دوانی پور (۱۳۸۹) نیز از این مدل استفاده کرده‌اند. برای بررسی و چسبندگی هزینه‌ها از هزینه فروش، عمومی و اداری، استفاده شده و مورد تحلیل و آزمون قرار می‌گیرد. که مدل اندازه‌گیری هر کدام به شرح زیر می‌باشد.

چسبندگی هزینه‌های اداری، عمومی و فروش شرکت از مدل زیر به دست می‌آید:

$$\text{Log}(SG\&A_{i,t}/SG\&A_{i,t-1}) = B_0 + B_1 * \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + B_2 * \text{DecDummy} * \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + \varepsilon_{i,t}$$

علائم مورد استفاده در مدل فوق به شرح زیر است:

$SGA_{i,t}$: هزینه‌های اداری، عمومی و فروش شرکت در سال.

$Sale_{it}$: جمع فروش‌های شرکت.

$Dec_Dummy_{i,t}$: متغیر مجازی برای نشان دادن سال شرکت‌هایی که دارای کاهش در فروش بوده‌اند. این متغیر در صورتی که فروش سال جاری از سال گذشته کمتر باشد، عدد ۱ و در غیر این صورت، عدد صفر را به خود اختصاص می‌دهد.

متغیر مستقل

متغیر مستقل این تحقیق میزان شفافیت سود می‌باشد که مطابق با تحقیقات؛ لیئو^۳ (۲۰۱۶) نگین تاجی و هاشمی گل سفیدی (۱۳۹۴) از مدل ارائه شده توسط بارث و همکاران^۴ (۲۰۱۳) برای سنجش شفافیت سود استفاده می‌شود که در این مدل به دو جزء تقسیم می‌گردد. جزء اول میزان شفافیت سود برای هر یک از صنایع را به صورت جداگانه نشان می‌دهد که جزء صنعت نامیده می‌شود. جزء دوم نیز میزان شفافیت سود برای کلیه شرکت‌ها را بدون در نظر گرفتن صنعت مربوطه نشان می‌دهد که جزء کلی نامیده می‌شود.

$$TRANS_{i,t} = TRANSI_{j,t} + TRANSIN_{p,t}$$

$TRANSI$: جزو صنعت.

$TRANSIN$: جز کلی.

p : صنعت j : سال t :

در واقع میزان شفافیت سود از مجموع (R_2) هر یک از اجزای شفافیت سود (جزء کلی و جزو صنعت) به دست می‌آید.

$$R_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 E_{i,t} / P_{i,t-1} + \alpha_2 \Delta E_{i,t} / P_{i,t-1} + \varepsilon_{i,t}$$

$R_{i,t}$ = بازده سالانه سهام t .

$E_{i,t}$ = سود هر سهم قبل از اقلام غیرعادی شرکت.

¹ Anderson, M., Banker, R., and Janakiraman, S

² Pei Pan

³ LIU

⁴ Barth, M

$\Delta E_{i,t}$ = تغییر در سود هر سهم قبل از اقلام غیر.

$P_{i,t-1}$ = قیمت سهام در پایان یک سال قبل.

قبل از محاسبه جزء صنعت ابتدا کلیه شرکت‌ها به صنایع مختلف تقسیم بندی شدند، سپس برای هر یک از صنایع موجود، رگرسیون تخمین زده می‌شود به شرطی که در صنعت مربوطه حداقل ۱۰ شرکت فعال موجود باشد. همچنین شایان ذکر است که قبل از محاسبه جزء کلی، ابتدا شرکت‌های موجود در هر صنعت به چهار پرتفوی تقسیم می‌شود مقدار باقیمانده است که پس از محاسبه جزء صنعت بدین گونه که پرتفوی اول دربرگیرنده منفی‌ترین ε ها می‌باشد. سپس شرکت‌های تقسیم‌شده به‌عنوان پرتفوی چهارم تشکیل یک ε شامل مثبت‌ترین پرتفوی کلی را می‌دهند. شرکت‌های تقسیم‌شده به‌عنوان پرتفوی دوم نیز تشکیل یک پرتفوی کلی را می‌دهند. این امر برای پرتفوی سوم و چهارم نیز رعایت می‌گردد. بدین ترتیب هر پرتفوی در برگیرنده مشاهدات یکسانی از هر یک از صنایع خواهند بود. در نهایت رگرسیون برای چهار پرتفوی تخمین زده می‌شود.

متغیر تعدیلی

متغیر تعدیلی با توجه به موضوع تحقیق حاضر تمرکز مالکیت می‌باشد که در این تحقیق برای اندازه‌گیری تمرکز مالکیت از شاخص هرفیندال-هیرشمن^۱ و برای درصد مالکیت بزرگ‌تر از و مساوی صفر درصد اندازه‌گیری می‌شود این شاخص در مطالعات مشابهی همچون دان هو و زینگ^۲ (۲۰۱۵)، خلیل رحمان و همکاران^۳ (۲۰۱۴)، صالحی و داوطلب (۱۳۹۴) و محمدزاده و حسینی (۱۳۹۰) از مدل زیر برای محاسبه تمرکز مالکیت بهره برده‌اند.

$$HHI = \sum_{i=1}^{N_j} (SHARE_{i,j})^2$$

در این رابطه SHARE بیان‌کننده درصد سهام تحت تملک سهام‌داران شرکت است هراندازه این شاخص بیشتر باشد بیانگر تمرکز مالکیت بیشتر و حضور تعداد اندکی سهام‌دار عمده در ساختار مالکیت شرکت می‌باشد و برعکس.

متغیرهای کنترلی

اندازه شرکت (Size): از لگاریتم طبیعی ارزش بازار حقوق صاحبان سهام شرکت حاصل می‌گردد.
اهرم مالی (LEV): از نسبت مجموع بدهی‌ها به مجموع دارایی‌ها به عنوان اهرم استفاده می‌شود.

$$LEV = \frac{\text{مجموع بدهی‌ها}}{\text{مجموع دارایی‌ها}}$$

جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری این موضوع براساس قلمرو مکانی برگرفته از واحدهای تجاری عضو بورس اوراق بهادار تهران نیز می‌باشد که برای بازه زمانی تعریف شده از سال‌های بین ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۹ نیز می‌باشد. همچنین جهت تعیین نمونه آماری از طریق روش غربالگری و با لحاظ کردن شرایط های ذیل نیز انتخاب خواهد شد:
۱- تا پایان اسفندماه سال ۱۳۹۴ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند.
۲- شرکت‌های بیمه و واسطه‌گری‌های مالی نباشند.

¹ Herfindal & Hirshman

² Dan Hu & Zheng

³ Khalil, R

- ۳- شرکت‌های انتخابی عضو صناعی باشند که حداقل سه شرکت عضو آن باشند.
۴- سال مالی شرکت منتهی به ۲۹ اسفندماه باشد.
۵- داده‌های موردنیاز این تحقیق در خصوص آن‌ها در دسترس باشند.
با توجه به مطالب مطرح شده محدودیت‌های ذکر شده در نهایت از بین جامعه آماری به صورت حذف سیستماتیک ۱۶۹ شرکت به عنوان نمونه انتخاب گردید.

آمار توصیفی

در جدول ۱ برخی از مفاهیم آمار توصیفی متغیرها، شامل میانگین، میانه، حداقل مشاهدات، حداکثر مشاهدات و انحراف معیار ارائه شده است. نتایج نشان می‌دهد که میانگین متغیر اهرم مالی ۰٫۶۱۰ می‌باشد که نشان دهنده این است تقریباً ۶ درصد دیون شرکت نسبت به دارایی‌های شرکت‌ها افزایش داشته است. میانگین اندازه شرکت ۱۴٫۲۶۴ درصد می‌باشد که با توجه به انحراف معیار ۱٫۵۹۱ درصد از نوسان پذیری بالایی برخوردار است. میانه اهرم مالی ۰٫۶۰۶ می‌باشد که نشان دهنده این است که در شرکت‌های مورد بررسی ۶٪ منابع مالی شرکت‌ها از طریق بدهی تأمین مالی شده است. براساس ضرایب چولگی نیز می‌توان گفت که مقدار چولگی برای متغیرها به ترتیب ۰٫۸۴۶، ۳٫۸۳۳ و ۱٫۴۶۶ و ۲٫۶۷۰- و ۰٫۲۶۶- و ۰٫۲۵۳- می‌باشند که به غیر از هزینه‌های فروش، فروش و تمرکز مالکیت مابقی متغیرهای دارای چولگی مثبت، چوله به راست می‌باشند.

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	نماد متغیر	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
اندازه شرکت	SIZE	۱۴٫۲۶۴	۱۴٫۰۳۰	۱۹٫۳۷۰	۱۰٫۱۷۰	۱٫۵۹۱	۰٫۸۴۶	۳٫۹۸۴
شفافیت اطلاعات حسابداری	R	۰٫۰۳۲	۰٫۰۲۲	۰٫۴۳۵	۰٫۰۰۰۱	۰٫۰۳۴	۳٫۸۳۳	۳۲٫۵۳۴
اهرم مالی	LEV	۰٫۶۱۰	۰٫۶۰۶	۲٫۳۲۰	۰٫۰۹۰	۰٫۲۳۳	۱٫۴۶۶	۱۰٫۵۸۲
هزینه‌های فروش	LOGSG	-۰٫۲۱۶	۰٫۱۱۸	۱٫۹۷۷	-۸٫۶۱۵	۱٫۱۴۰	-۲٫۶۷۰	۱۲٫۶۹۷
فروش	LOGSALE	۱۲۰	۰٫۱۲۳	۱٫۵۲۱	-۱٫۸۶۵	۰٫۳۰۵	-۰٫۲۶۶	۷٫۱۷۳
تمرکز مالکیت	HHI	۰٫۳۶۳	۰٫۳۷۶	۰٫۷۲۴	۰٫۰۰۷	۰٫۱۴۵	-۰٫۲۵۳	۲٫۵۹۷

جدول (۲): تحلیل فراوانی داده اسمی تحقیق

متغیر	علامت	تعداد مشاهدات	جواب	فراوانی	درصد فراوانی
تغییرات فروش	DEC	۱۰۱۴	بلی (۱)	۲۸۳	۲۷٫۹۱
			خیر (۰)	۷۳۱	۷۲٫۰۹

مانایی (ایستایی) متغیرها

پیش از برآورد مدل در مطالعاتی که با داده‌های پانلی (مقطعی و سری زمانی) مربوط هستند باید مانایی (ثابت بودن توزیع متغیر در طول زمان) متغیرهای مورد مطالعه بررسی شوند زیرا در صورتی که متغیرها مانا نباشد، باعث بوجود آمدن رگرسیون کاذب می‌شوند. برای تعیین مانایی^۱ متغیرهای مدل از آزمونهای ریشه واحد در داده‌های تابلویی استفاده

^۱ stationary

می‌شود. پایایی متغیرها به معنی ثابت بودن میانگین و واریانس متغیرها در طول زمان و کوواریانس متغیرها بین سالهای مختلف است. طبق نظر گجراتی در اقتصاد سنجی چنانچه تعداد مقاطع یا شرکت‌ها خیلی بیشتر از مقطع زمانی باشد نیازی به مانا کردن یا پایایی داده‌ها نداریم. در این تحقیق، چون تعداد شرکت‌ها خیلی بیشتر از تعداد سالها میباشد لذا طبق نظر گجراتی (۱۹۹۵) نیازی به مانا کردن داده‌ها نیست. ولی با این حال نتایج آزمون ریشه واحد مورد بررسی قرار داده می‌شود. در این تحقیق از آزمون لوین، لین و چو برای آزمون مانایی متغیرها استفاده شده است. با توجه به اینکه سطح معنی داری به دست آمده برای آزمون لوین، لین و چو برای همه متغیرها کمتر از سطح خطای ۰,۰۵ می‌باشد، می‌توان نتیجه گرفت که متغیرهای تحقیق در سطح مانا می‌باشند، همچنین چون مقدار آماره برای همه متغیرها بیشتر از ۲ می‌باشد می‌توان نتیجه گرفت که متغیرها مانا می‌باشند. بنابر این با توجه به مانا بودن متغیرها در تحلیل رگرسیونی مشکل ایجاد شدن رگرسیون کاذب وجود نخواهد داشت.

جدول (۳): آزمون مانایی متغیرها

متغیر	علامت	مقدار آماره لوین، لین و چو	احتمال آماره لوین، لین و چو
اندازه شرکت	SIZE	-۲,۷۹۶	۰,۰۰۲
شفافیت اطلاعات حسابداری	R	-۳۹,۹۹۳	۰,۰۰۰
اهرم مالی	LEV	-۱۲,۹۰۹	۰,۰۰۰
هزینه‌های فروش	LOGSG	-۸,۸۸۳	۰,۰۰۰
فروش	LOGSALE	-۵۱,۵۲۳	۰,۰۰۰
تمرکز مالکیت	HHI	-۳۴,۷۴	۰,۰۰۰
تغییرات فروش	DEC	-۱۶,۸۰۰	۰,۰۰۰

آزمون F لیمر و هاسمن

در صورتی که فرض صفر مبنی بر همگن بودن مقاطع (مناسب بودن مدل ترکیبی تأیید شود) باید تمامی داده‌ها با یکدیگر ترکیب شوند و به‌وسیله یک رگرسیون کلاسیک پارامترها برآورد شوند. نتایج حاصل از این آزمون در جدول ۲ نشان داده شده است. در مدل‌های تحقیق با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون F لیمر بیشتر از سطح خطای ۰,۰۵ می‌باشد، نتیجه می‌شود که روش ترکیبی برای برآورد مدل‌های تحقیق مناسب می‌باشد. با توجه به اینکه برای آزمون هاسمن سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد اثرات ثابت برای برآورد مدل مناسب می‌باشد.

جدول (۴): آزمون F لیمر و هاسمن

آزمون	آماره F	سطح معنی‌داری	نتیجه آزمون
F لیمر	۳۲/۱۱۳۸	۰/۰۰۰۰	رگرسیون پانلی
آزمون هاسمن	۲۷/۵۶۷۸	۰/۰۰۰۰	رگرسیون پانلی با اثرات ثابت

نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق

برآورد مدل تحقیق

فرضیه اول:

بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

$$\text{Log}(SG\&A_{i,t}/SG\&A_{i,t-1}) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + \beta_2 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + \beta_3 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times R_{i,t} + \beta_4 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{Size}_{i,t} + \beta_5 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{Lev}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر مستقل یعنی شفافیت اطلاعات حسابداری، ۰,۰۹۲- بوده که نشان دهنده رابطه معکوس بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر شفافیت اطلاعات حسابداری در سطح اطمینان ۹۵٪ معنی دار می‌باشد، با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه تحقیق را تأیید شده تلقی کرد این موضوع نشان دهنده این است بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه رابطه معنی دار و معکوس وجود دارد.

جدول (۵): آزمون مدل اول

نام متغیر	نماد متغیرها	ضریب (β)	آماره (t)	معناداری (Prob)	عامل تورم واریانس (VIF)
عرض از مبدا	C	-۰,۱۲۳	-۴,۰۱۹	۰,۰۰۰	----
فروش	LOGSALE	۰,۳۰۶	۲,۸۶۰	۰,۰۰۴	۱,۰۰۶
تغییرات فروش	DEC*LOGSALE	۰,۱۵۱	۵,۱۱۳	۰,۰۰۰	۱,۰۱۰
شفافیت اطلاعات حسابداری	DEC*LOGSALE *R	-۰,۰۹۲	-۳,۹۴۲	۰,۰۰۰	۱,۰۰۴
اندازه شرکت	DEC*LOGSALE *SIZE	۰,۲۴۸	-۲,۱۱۹	۰,۰۳۴	۱,۰۱۵
اهرم مالی	DEC*LOGSALE *LEV	۰,۲۱۸	۰,۴۹۱	۰,۶۲۳	۱,۰۲۲
سایر اطلاعات	آماره F	معناداری (Prob)	ضریب تعیین (R-squared)	ضریب تعیین تعدیل شده Adjusted R-squared	دوربین واتسون (D-W)
	۲,۵۳۸	۰,۰۲۷	۰,۳۳	۰,۲۴	۲,۲۲۵

فرضیه دوم:

تمرکز مالکیت رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها را تعدیل می‌نماید

$$\text{Log}(SG\&A_{i,t}/SG\&A_{i,t-1}) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + \beta_2 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) + \beta_3 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times R_{i,t} + \beta_4 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{HHI}_{i,t} + \beta_5 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{Size}_{i,t} + \beta_6 \text{DecDummy} \times \text{Log}(\text{Sales}_{i,t}/\text{Sales}_{i,t-1}) \times \text{Lev}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب تعاملی یعنی (تمرکز مالکیت * شفافیت اطلاعات حسابداری)، ۰,۰۱۵ بوده که نشان دهنده رابطه مستقیمی بین (تمرکز مالکیت * شفافیت اطلاعات حسابداری)، و چسبندگی هزینه‌ها می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر تعاملی (تمرکز مالکیت * شفافیت اطلاعات حسابداری)، در سطح اطمینان ۹۵٪ معنی دار می‌باشد، با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه تحقیق را تأیید شده تلقی کرد این موضوع نشان دهنده این است تمرکز مالکیت رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها را تعدیل می‌نماید.

جدول (۶): برآورد مدل تحقیق

نام متغیر	نماد متغیرها	ضریب (β)	آماره (t)	معناداری (Prob)	عامل تورم واریانس (VIF)
عرض از مبدا	c	-۰,۱۲۲	-۳,۹۶۶	۰,۰۰۰	----
فروش	LOGSALE	۰,۳۰۶	۲,۸۴۹	۰,۰۰۴	۱,۰۰۵

۱,۰۱۰	۰,۰۰۰	۳,۵۴۷	۰,۰۴۳	DEC*LOGSAL E	تغییرات فروش
۱,۰۱۲	۰,۰۰۰	-۳,۹۴۴	-۰,۰۰۶	DEC*LOGSAL E*R	شفافیت اطلاعات حسابداری
۱,۱۱۴	۰,۰۰۸	-۲,۶۴۸	-۰,۰۵۸	DEC*LOGSAL E*HHI	تمرکز مالکیت
۱,۰۵۲	۰,۰۰۳	۲,۹۲۵	۰,۰۱۵	DEC*LOGSAL E*R*HHI	تمرکز مالکیت * شفافیت اطلاعات حسابداری
۱,۰۱۷	۰,۰۲۱	-۲,۳۰۳	-۰,۲۷۲	DEC*LOGSAL E*SIZE	اندازه شرکت
۱,۰۳۲	۰,۵۴۷	۰,۶۰۱	۰,۲۷۵	DEC*LOGSAL E*LEV	اهرم مالی
دوربین واتسون (D-W)	ضریب تعیین تعدیل شده Adjusted R- squared	ضریب تعیین (R-squared)	معناداری (Prob)	آماره F	سایر اطلاعات
۲,۲۵۳	۰,۳۴	۰,۴۸	۰,۰۱۹	۲,۳۹۱	

بحث و نتیجه‌گیری تحقیق

در عصری که با پیشرفت ارتباطات و تکنولوژی‌ها همراه بوده است اطلاعات به‌عنوان یک چراغ روشن برای مدیران و سرمایه‌گذاران در جهت پیشبرد اهداف سازمانی و آتی نیز می‌باشد. براساس مطالعات محققین در کشورهایی که قانون حساب دهی و حساب‌خواهی در گزارش‌های مالی و مدیریتی وجود دارد نقش شفافیت نیز در آن وجود داشته است. از نظر قوانین گزارشگری مالی، وجود اطلاعات شفاف باعث کاهش تقلبات و عدم سوءبرداشت‌های اختیاری از حساب‌ها و اقلام ترازنامه‌ای می‌شود. البته براساس آیین مقررات انجمن حسابداران آمریکا، شرکت‌های تجاری باید کنترل‌های داخلی در محیط داخلی سازمان را مستقر نمایند. این نظارت‌ها و سیاست‌های کنترلی صرفاً جهت شفافیت اطلاعات حسابداری و مدیریت مالی نیز می‌باشد. در شرایط بررسی‌های حسابرسان مستقل برای اینکه یک حسابرس بتواند صورت‌های مالی شرکتی را قبول کند در درجه اول اطلاعات و اسنادی را از مدیران می‌خواهند و در درجه دوم این اطلاعات باید دارای محتوای اطلاعاتی باشد یعنی از کارایی بالایی برخوردار باشد و سوما اطلاعات موجود در اطلاعات باعث نشود که فرد حسابدار گمراه شود به عبارتی اطلاعات از شفافیت کافی برخوردار باشد. همچنین در دهه‌های گذشته بحران‌های جهانی و بحران‌های مالی که شرکت‌های تجاری را متأثر خود کرد یک دلیلی که بتوان وقوع این اتفاقات را از دید آن بازگو کرد نبود شفافیت کامل در اطلاعات حسابداری بوده است. با توجه به اینکه بین افشا مسئولیت اجتماعی و سرمایه‌گذاران نهادی خارجی رابطه معناداری دارد پیشنهاد می‌شود که شرکت‌ها سعی کنند مسئولیت اجتماعی را تا حد امکان به درستی افشا کنند تا سرمایه‌گذاران نهادی خارجی بیشتری سرمایه خود را به بورس وارد کنند تا بتوانند به کمک سرمایه‌ها تولیدات خود را افزایش دهند و به طبع تولید بیشتر پیشرفت و صادرات بیشتری داشته باشند. همچنین به سرمایه‌گذاران و سهامداران پیشنهاد می‌شود در هنگام سرمایه‌گذاری، به افشا مسئولیت اجتماعی توجه داشته باشند چون افشا مسئولیت اجتماعی باعث می‌شود که سهامداران نهادی خارجی بیشتری بر روی شرکت سرمایه‌گذاری کنند و این باعث بهبود سود شرکت‌ها می‌شود.

۱) با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها رابطه معناداری وجود دارد بنابراین پیشنهاد می‌شود نظر به تأیید رابطه شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه‌ها در بازار سرمایه ایران و با توجه به تغییرات متعدد اعمال شده در سیاست‌های اقتصادی طی سال‌های اخیر، به تصمیم

گیرندگان و عوامل اجرایی اقتصاد کشور پیشنهاد می شود در راستای ایجاد ثبات نسبی وضعیت شرکت ها و هزینه های عملیاتی آن ها، تلاش بیشتری را جهت ثبات بخشی به سیاست های کلان اقتصادی اعمال نمایند تا نسبت به ارائه شفافیت اطلاعات از سوی شرکت های تجاری بر بازارهای مالی اعمال شود تا بتوانند با راهکارهای بهینه میزان چسبندگی هزینه ها را کاهش بدهند.

(۲) با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم تمرکز مالکیت رابطه بین شفافیت اطلاعات حسابداری و چسبندگی هزینه ها را تعدیل می نماید. پیشنهاد می شود شرکت ها علاوه بر اطلاعات رایج، اطلاعاتی تکمیلی بیشتری را در ارتباط با رفتار هزینه های عملیاتی خود تحت عنوان تحلیل های مدیریتی به صورت های مالی اضافه نمایند تا سرمایه گذاران راحت تر بتوانند رفتار هزینه و عملکرد آن را با توجه به سطوح فعالیت شرکت درک نموده و بتوانند تصمیمات منطقی اتخاذ نمایند. زیرا این عوامل به عنوان شرایط تاثیرگذار بر روند تمرکز مالکیت در شرکت ها را فراهم می آورد. تمرکز مالکیت از جمله عواملی است که می تواند ساختار گزارش دهی و شفافیت اطلاعات را متحول سازد و رفتار چسبندگی هزینه را تعدیل نماید.

پیشنهاد به محققان برای تحقیقات آتی

- (۱) بررسی تاثیر سایر ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری (قابلیت مقایسه صورت های مالی) بر چسبندگی هزینه ها.
- (۲) بررسی اثر خطا نوع اول و دوم حسابرسی بر چسبندگی هزینه ها با تاکید بر جنسیت شرکای حسابرسی.
- (۳) بررسی اثر مالکیت نهایی بر رابطه بین ویژگی های هیئت مدیره مشترک و چسبندگی هزینه ها.

منابع

- ✓ اسماعیل زاده، علی، مهرنوش، علی، (۱۳۹۳)، رابطه چسبندگی هزینه و کیفیت سود و خطای پیش بینی، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ششم شماره ۲۱، صص ۳۹-۶۱.
- ✓ بادآور نهندی، یونس، قادری، صلاح الدین، بهشتی نهندی، رضا، (۱۳۹۲)، تأثیر شفافیت اطلاعات حسابداری بر ناکارایی سرمایه گذاری، فصلنامه پژوهش ها و سیاست های اقتصادی، شماره ۶۸، صص ۶۵-۸۲.
- ✓ حاجیها، زهره، اورادی، جواد، (۱۳۹۷)، بررسی تأثیر شفافیت اطلاعاتی بر رابطه بین مالکیت خانوادگی و هزینه بدهی، فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه گذاری، شماره ۲۶، صص ۵۷-۷۹.
- ✓ خونبازی، سامان، فتاحی، سیروس، افروغی، سلیمان، (۱۳۹۸)، بررسی تأثیر خصوصی سازی بر رفتار هزینه و چسبندگی هزینه (مطالعه موردی در شرکت مخابرات استان کهگیلویه و بویراحمد)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کهگیلویه و بویراحمد.
- ✓ رضایی، فرزین، فیروز علیزاده، اکرم، داودی، کیومرث، (۱۳۹۷)، بررسی تأثیر ساختار مالکیت بر رابطه بین تغییرات سودآوری و کوتاه بینی مدیریت شرکت ها، دانش حسابرسی، شماره ۱۸، صص ۲۵-۴۷.
- ✓ ساجدی، سیروس، بخشی، حسین، (۱۳۹۸)، تحلیل چسبندگی هزینه ها در مراحل مختلف چرخه عمر شرکت، مجله دانش حسابداری، شماره ۶، صص ۴۲-۶۷.
- ✓ کنعانی، اکبر، کنگری، لیلا، ناطق اینانلو، عباس، (۱۳۹۸)، بررسی ارتباط مقایسه پذیری اطلاعات حسابداری و هزینه ساختار سرمایه، مجله دانش حسابداری و حسابرسی، شماره ۶، صص ۱۲-۳۰.
- ✓ عباسی، مجید، احمدی، موسی، (۱۳۹۰)، بررسی تأثیر ساختار مالکیت بر ارزش شرکت ها، فصلنامه روند پژوهش های اقتصادی، سال نوزدهم، شماره ۶۰، صص ۱۲۳-۱۵۰.

- ✓ مومنی، علیرضا، هاشمی، سید هادی، قربانی برزگر، جواد، (۱۳۹۸)، تأثیر سطح کیفی اطلاعات حسابداری بر بهینه واقع شدن تصمیمات سرمایه‌گذاری، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهدشت، صص ۳۸-۶۲.
- ✓ واعظ، سید علی، درسه، سید صابر، (۱۳۹۷)، بررسی تأثیر تخصص حسابرس در صنعت بر رابطه بین عدم شفافیت اطلاعات مالی و خطر سقوط آتی قیمت سهام، مجله دانش مالی، شماره ۶، صص ۶۵-۸۷.
- ✓ نمازی، محمد، دوانی‌پور، ایرج، (۱۳۸۹)، بررسی تجربی رفتار چسبندگی هزینه‌ها در بورس اوراق بهادار تهران، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۸، شماره ۱۳، صص ۸۵-۱۰۲.
- ✓ نمازی، محمد، غفاری، محمدجواد، فریدون، مرضیه، (۱۳۹۱)، تحلیل بنیادی رفتار چسبندگی هزینه‌ها و بهای‌تمام شده بر دامنه‌ی تغییرات در بورس اوراق بهادار تهران، پیشرفته‌های حسابداری، سال چهارم، شماره دوم، صص ۵۶-۸۶.
- ✓ نوروزی، سلیمان، معصومی، سیدرسول، (۱۳۹۸)، تمرکز مالیکیت و مالکیت خانوادگی بر سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، واحد بجنورد، گروه علوم انسانی.
- ✓ Awad Elsayed awad Ibrahim , (2018), "Economic growth and cost stickiness: evidence from Egypt", Journal of Financial Reporting and Accounting, Vol. 13 Iss 1 pp. 119 – 140
- ✓ Dan Hu & Zheng (2015), "Does corporate ownership focus affect Chinese financial distress?", Applied Economics, Volume 44, Issue 30, (2012.)
- ✓ Mahfoudh Hussein Mgammal.(218). Investigating the Impact of Ownership Structure on Transparency of Accounting Information Saudi Arabia, Journal of Advanced Management Science Vol. 5, No. 2, March (2018).
- ✓ Medeiros, O. R., & Costa, P. S. (2004). Cost stickiness in brazilian firms. Available at SSRN: <http://ssrn.com/id=632365>.
- ✓ Nur 'Afifah Mohd Azemi, Erlane K Ghani, Evita Puspitasari.(2018). Impact of Information Asymmetry and Environmental Uncertainty on Transparency of Accounting Information in Malaysia, International Journal of Academic Research in Economics and Management Sciences, 2017, Vol. 6, No. 1.
- ✓ Pei Pan.(2019). Are Cost Stickiness Relevant to Accounting Information Transparency ? Evidence from the Manufacturer Enterprises in Shenzhen A Shares, Working paper, Accounting Department, University of Cologne, China.
- ✓ Robert M. Bushman and Abbie J. Smith.(2015). Investigating the relationship between financial information transparency and managers' ability to stick to costs with emphasis on the mediating role of the type of ownership concentration in Ukraine, Journal of Advanced Management Science Vol. 3, No. 2, pp 543-715.
- ✓ Wafa Masmoudi Ayadi *, Younes Boujelbène. (2015). Investigating the relationship between ownership concentration and earnings quality in the French Stock Exchange. Working Paper, Accounting School, Dongbei University of Finance and Economics, Dalian, China.